

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1100. Usque Ad Annum 1143

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1762

VD18 90117999

§. 5. Concilium Remense.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66385](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66385)

Sæcul. XII. & multo magis, sequente facto, in admi-
A.C. 1119. rationem rapti sint. Multi, id consen-
 tiente Rege Angliæ fieri crediderunt.
 Porro iubente Papa complures Episcopi
 Galliæ huic Ordinationi interfuerunt;
 at Hubaldus Archiepiscopus Lugdunen-
 sis, etiamsi Papa præceperit, adesse no-
 luit, horrens tantam contumeliam Eccle-
 siæ Cantuariensi, cui singulari amicitia
 & fraterna familiaritate jungebatur, ir-
 rogari. Hac re vero ad Regem Angliæ
 delata, missis nunciis denunciavit, ne
 Turstainus, aut quicumque de ejus fami-
 liaribus in Normanniam vel Angliam aut
 ullum locum, qui in ipsius esset potesta-
 te, pedem inferre auderent. Tuncque
 patuit, Turstaini Ordinationem neuti-
 quam ex Regis consensu fuisse pera-
 ctam.

§. V.

Concilium Remense.

In Concilio Remensi sederunt Archiepi-
 scopi quindecim, Episcopi plus quam
 ducenti, præter plurimos Abbates, alios-
 que Clericos aliqua Dignitate insignes.
 Inter Archiepiscopos notantur Rudol-
 phus Viridis Archiepiscopus Remensis,
 Leothericus Bituricensis, Hubaldus Lug-
 dunensis, Geofridus Rotomagensis, Tur-
 stainus Eboracensis, Daimbertus Senonen-
 sis, Guilebertus Turonensis, & Balderi-
 cus

Orderic. p.
 856.
to. 10. Conc.
 p. 865.

cus Dolensis. Guilebertus successerat Rudolpho patruo suo, frustra repugnante Waltero, S. Martini Turonensis thesauro Praefecto, cujus viri electio toti prope modum Diocesi probabatur. Hoc Schisma in illa Regione bellum excitavit, sed vicerunt Guileberti fautores. Baldericus Aureliani natus, initio monachus, & deinde Abbas Burgeliensis, tandem Archiepiscopus Dolensis in Festo Nativitatis Domini, anno millesimo centesimo decimo quarto, ordinatus est, a Gerardo Episcopo Inculismensi, Legato Paschalis Paepæ secundi, qui ei postea Pallium misit. Is, monasticum vivendi morem in Episcopatu servans, plerumque apud monachos diversabatur. Quippe cum Britonum, indomitæ Gentis, ferociam & improbitatem impatientissime ferret, sæpe confugiebat ad prædia in Normannia ad Rislelam amnem sita, quæ tempore S. Samsonis Ecclesiæ Dolensi dono data fuerant, ibique scribendis libris aut erudiendis discipulis, vir sua ætate doctissimus, ut ejus Opera hodieque testantur, tempus suum dabat. Ibidem etiam fatis functus & in Abbatia Pratellensi sepultus est.

Inter Episcopos in Concilio Remensi præsentibus Doctrina & Eloquentia præstabant Gerardus Inculismensis, Hato Vivariensis, Geofridus Carnotensis & Guilielmus Catalaunensis. Initium Concilio

Sæcul. XII,
A. C. 1119.

Hist. Ambas.
ap. Sirm. ad
Gofr. Vind.
5. ep. 3.

Orderic. l. 9.
in fine
Martenne
Collect. p. 73.

Gall. Chron.

Sæcul. XII. A.C. 1119. Conc. p. 872. lio datum est in Ecclesia Metropolitana
 S. Mariæ Virginis, ante Crucifixi Imagi-
 nem, die Lunæ, vigesima Octobris. Mis-
 sa celebrata, Pontifex in Solio, Ecclesiæ
 portæ aduerso, acquieuit, proximo ante
 ipsum ordine erant Episcopi tres Cardi-
 nales, Cono Prænestinus, Boso Portuen-
 sis, Lambertus Ostiensis, tum Joannes
 Cremenfis & Hato Vivariensis. Hi quin-
 que potissimum Quæstiones examinabant
 & decidebant. Chryfogonus Diaconus
 Cardinalis, & Ecclesiæ Romanæ Biblio-
 thecarius, Pontificis lateri adstabat,
 Dalmatica ornatus, manu tenens Librum
 Canonum, quos ubi opus esset, legeret.
 Sex alii Ministri Tunicis vel Dalmaticis
 circumstantes, exorto strepitu, silentium
 imperabant. Litaniis & precibus so-
 lemnibus dictis, Papa lingua Latina, sed
 stilo simplici Evangelium explicavit, in
 quo legimus, Jesum compulisse Discipu-
 los suos ascendere in naviculam, & præ-
 cedere eum trans fretum. Vespere au-
 tem facto surrexisse contrarium ventum,
 & Naviculam, Ecclesiæ figuram, jacta-
 tam fuisse fluctibus, quibus mundi hujus
 tentationes & pericula significantur, &
 præsentem Salvatore subito cessant. Co-
 no deinde Cardinalis, de sede sua sur-
 gens, de Boni Pastoris officio eloquentif-
 sime peroravit, ejusque figuram dice-
 bat in veteri Testamento fuisse *Jacob*,
 qui

Matth. 14. 22.
Gen. 31. 38.

qui oves *Laban* singulari diligentia pascebat.

Sæcul. XII.
A.C. 1119.

Prima die quoque exposuit Papa, in eum præcipue finem convocatum fuisse Concilium, ut Simonia extirparetur, quod perfici non posset, nisi Investituræ abolerentur. *Quare, inquiebat, animos advertite, ex ore Fratrum nostrorum, qui nomine nostro, ejusque, quem Regem Germania dicunt, de pace tractarunt, omnia in hoc negotio acta audietis. Perpendite, quid mihi faciendum sit, cum res ad communem omnium nostrum causam pertineat.* Tunc Papa Episcopo Ostiensi injunxit, ut universo Concilio latine ordinem causæ explanaret; Episcopo autem Catalaunensi præcepit, ut eandem causam Francorum lingua, quam etiam Laici intelligerent, aperiret. Tandem, illa die & sequenti, multis capitulis propositis, sententiam usque ad finem Concilii distulit.

Ceterum Ludovicus Rex cum Principibus Francorum Synodum ingressus, superato suggestu, in quo sedes Pontificis erat, querelam expromsit in hunc modum: *Ad hanc Sanctam Concionem venio, consilium a sapientissimis viris accepturus. Rex Anglorum Normanniam, Regni mei provinciam, vi invasit, Robertum Ducem, fratrem suum, Vasallum meum, sæpius pessime habuit, & tandem captum buc*

Hist. Eccles. Tom. XVI.

E e us-

Sæcul. XII. *usque in carcere detinet. Missis ad eum*
 A.C. 1119. *Episcopis & Comitibus multoties postula-*

Querela Re- *vi, ut eum libertati & mibi redderet, sed*
 gis Franco- *nihil obtinui. Ecce, adstat Guilielmus,*
 rum. *captivi parentis filius, paterna hereditate*
spoliatus. Cumque Rex ista & similia
dixisset, Francis præsentibus, & vera esse
quæ proferret, affirmantibus, Geofridus
Archiepiscopus Rotomagensis cum Epi-
scopis & Abbatibus suæ provinciæ sur-
gens, pro Regis Anglorum defensione
dicere cœpit; verum, exorto ab ejus
opinionem dissidentium maximo tumultu,
conticuit.

Interea Hildegardis, Comitissa Picta-
 vorum, cum suarum pedisequarum ca-
 terva, in medium Concilii progressa, al-
 ta voce querelam suam exposuit, omni-
 bus, qui spectabant, aures avide præben-
 tibus. Dicebat vero, derelictam se esse
 a Comite Guilielmo, conjuge suo, qui in-
 torum adulteram admisisset, Malbergio-
 nem Vicecomitis de Castello uxorem.
 Tum Papa interrogante an Comes Pi-
 ctaviensis, ut a se iussus fuerat, ad Con-
 cilium venisset, Guilielmus Episcopus Xan-
 tonensis & plures alii ex Aquitania Epi-
 scopi surgentes Ducem suum excusarunt;
 ipsum enim suscepto itinere, ut ad Con-
 cilium veniret, in via ægritudine fuisse
 impeditum. Non repudiavit excusatio-
 nem Papa, & inducias dedit, quibus ela-
 psis

psis Guilielmus Curiam Papalem adire, Sæcul. XII.
ac legitimam uxorem recipere, sub pœ- A.C. 1119.
na anathematis, teneretur.

Guilielmus Dux Aquitanix, de quo
hic agitur, ille ipse est, qui ante annos
octodecim, nempe anno millesimo cen-
tesimo primo, cum multis aliis Francorum
proceribus in Terram Sanctam peregrina- *Sup. lib.*
tus fuerat. Priusquam hoc iter susciperet, *LXV. §. 23.*
omnis generis vitiis immerfus credere
videbatur, nullum dari in Cœlo Numen, *Guil. Mal-*
sed omnia in hoc Orbe cœcæ Fortunæ *mesb. lib. 5.*
impetu circumagi. Cum faceto esset in- *p. 170.*
genio, etiam in res serias, quin & in pel-
lices suas, jucunde ludebat, per jocum
dicere auditus, cogitare se Abbatiam
condere ad congregandas meretriculas.
Tum, quamlibet earum, quas noverat, Guilielmus
nominans, hanc muneri Abbatissæ, illam *Dux Aquita-*
Priorissæ, aliasque aliis officiis implendis *niæ.*
aptissimas fore ajebat. Versus quoque
temporis fallendi causa in amicas suas
concinnabat. Ceterum peregrinatione
Sacra conversus non est, cum eundem
post tot exinde annos adulterii consuetu-
dine, ipsi cum Vicecomitissa Castellensi
intercedente, illigatum legamus, quam
mulierem usque adeo deperibat, ut in
scuto suo ejus vultum ad naturam arte
pictoris expressum gereret, quando cum
hostibus congrediebatur. Ipsum Gerar-
dus Episcopus Inculismensis, quod publi-

Sæcul. XII.
A.C. 1119.

ci adulterii scandalum daret, frustra ob-
jurgatum, a Communione Fidelium ex-
cludit; cui ille, calvitiam Episcopi irri-
dens (nam eum senectus capillis priva-
verat) *prius tu, calve, capillos capiti tui
iterum natos pectes, quam ego dilectam mi-
bi Vicecomitissam a latere meo dimit-
tam.*

Petrus Episcopus Piétaviensis, vir
clarissimus & virtutibus ornatissimus,
Guilielmum Ducem quadam die ob
adulterii crimen, libertate Episcopa-
li, severe increpuit, & in obstinatum
excommunicationis formulam pronun-
ciare cœpit. Tunc vero Dux furiose in-
dignans & una manu Sacerdotis capillos
corripens, altera nudum ferrum tenens,
Popa temerarie! inquit, *vel eodem ore,
quo damnasti, protinus me absolve, vel
morere.* Episcopus subito terrore muta-
tum se simulans, licentiam loquendi pe-
tit, quam ubi impetravit, verba consue-
ta excommunicationis secundum omnem
Ecclesiasticum rigorem mira constantia
profert, moxque, comparato ad marty-
rium animo, Duci cervices offerens, *feri,*
inquit, *Tyranne! feri.* At Dux, rem an-
tea seriam joco temperans, *usque adeo te
odi,* inquit, *ut mea manu indignum cre-
dam, nec ego ille sum, qui tibi in paradi-
sum avolaturum viam aperiam.* Nihilomi-
nus haud diu post, Vicecomitissa stimu-
lante,

lante, Episcopum exilio damnavit, ubi Sæcul. XII.
 Sancto fine quievit. Porro Dux inau- A.C.1119.
 diens, defunctum edere miracula, *pæni-*
tentia me subit, ait, quod Sanctum Virum
non citius necaverim. Plave id ipse in
beneficiis numerasset. Talis ergo fuit
 Dux Aquitaniæ, contra quem Ducissa,
 ejus uxor, in Concilio Remensi querelas
 attulit.

Deinde in Concilio Audinus Episco-
 pus Ebroicensis Actionem movit contra
 Amalricum, Comitem Montefortium, a
 quo se turpiter expulsus, & domum Epi-
 scopalem nefanda crudelitate incensam,
 affirmabat. Mox autem reclamavit Amal-
 rici Capellanus in pleno Concilio, dicens,
 mentiri Episcopum, nec ipsum Amalrici
 culpa, sed propria nequitia fuisse eje-
 ctum, & domum Episcopalem combu-
 stam. Tumque Francis Amalrici causam
 defendentibus, magna contentio exori-
 tur. Tandem, strepitu utcunque ces-
 sante, Papa præsentis omnes ad concor-
 diam & pacem hortatus est, memorans,
 quanta mala bellum tam in Rempublicam
 quam in Ecclesiam invehat. Tum Treu-
 gam seu Inducias Sacras servari jussit, il-
 lis pactis, quibus eas Urbanus II. institue-
 rat, in Concilio Claromontano, cujus De-
 creta omnia confirmavit, & adjecit: *Im-*
perator Allemannorum mihi mandavit;
Mozonem Castrum adirem, ibique, Ma-

Sæcul. XII. *tris nostræ, Ecclesiæ Bono pacis fœdera*
 A C. 1119. *cum eo pangerem. Illuc me pro pace la-*
boraturum Archiepiscopus Remensis, Ro-
tomagensis, & quidam alii ex Episcopis
Collegis nostris, quos præ ceteris in hoc
negotio necessarios æstimo, comitentur.
Ceteros omnes rogo; nos quantocius redi-
turos hic præstolentur. Orate pro nobis,
ut iter istud feliciter eveniat. Inde re-
versus causas & querelas diligentius disci-
tiam, & Domino opitulante totam Sacram
Concionem in pace dimittam. His per-
actis, Spiritualem filium* meum, Regem
 *e Sacro fon- *Angliæ, sanguinis propinquitate mihi jun-*
 te levatum. *ctum, adibo, ipsum & Theobaldum Comi-*
tem, ejus nepotem (Campaniæ Comitum)
aliosque dissidentes hortabor; ut alter al-
teri jus suum tribuat, & cuncti pacem sibi
ipsis & Subditis suis reddant. Illos vero,
qui monitis nostris non obtemperaverint,
qui pacem & quietem publicam turbare
perseveraverint, terribili anathematis
sententia feriam.

§. VI.

Colloquium Mozonenſe.

Hæc dicebat Callistus Papa, Feria ter-
 tia, vigesima prima Octobris, die
 Concilii secunda, consilium suggerenti-
 bus Episcopis, ad colloquium Imperato-
 ris iturus. Præcepit etiam remanenti-
 bus, ut se absente præsertim in ipsa die collo-